

Onderwerp Verloop jaarwisseling 2021 - 2022
ter bespreking
Steller Gert Wobbes

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 60 52 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 55563-2022
Datum 9-2-2022 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In de aanloop naar de afgelopen jaarwisseling, hebben we u meerdere keren geïnformeerd over onze geïntensiveerde voorbereiding. De maatschappelijke onrust kort na de novemberrellen, het geldende vuurwerkverbod en de coronamaatregelen maakten dat de jaarwisseling – zowel landelijk als lokaal – ter discussie stond. Dat ging over het afsteken van (illegaal) vuurwerk met letsel of overlast tot gevolg en over geweld tegen hulpverleners. Terugkijkend is de jaarwisseling rustig verlopen, zonder grote incidenten. In deze brief willen wij u uitgebreid informeren over het verloop van de afgelopen jaarwisseling.

Op 3 januari jl. bespraken de 25 voorzitters van de Veiligheidsregio's het verloop van de jaarwisseling. Wegens de coronacrisis gold er een algeheel vuurwerkverbod. Volgens de burgemeesters is er dit jaar, ondanks het vuurwerkverbod, veel vuurwerk afgestoken, meer dan vorig jaar. Het Veiligheidsberaad stelt dat het nieuwe kabinet een meerjarenstrategie moet vaststellen voor het gebruik van vuurwerk rond de jaarwisseling en hecht daarbij waarde aan het belang dat het voor iedere gemeente gelijk is (zie bijlage). Zo wordt het voor gemeenten makkelijker om voorbereidingen te treffen en te handhaven.

Voorbereiding jaarwisseling 2021 -2022

Evenals vorig jaar hebben we ons samen met diverse ketenpartners op de jaarwisseling voorbereid:

Afspraken met bewoners

Jeugd- en opbouwwerkers van WIJ, de brandweer, de Boa's van Stadstoezicht en de politie hebben in de wijken met bewoners afspraken gemaakt over het maken van vreugdevuren. Door afspraken te maken en bewoners verantwoordelijk te maken

Volgvel 1

proberen we te voorkomen dat vuren worden gestookt op plekken die gevaarlijk zijn of waar vuur (bijvoorbeeld op asfalt) schade veroorzaakt.

Ruimen afval

Om te voorkomen dat in de oudejaarsnacht afval op vuurbulten terecht komt, heeft Stadsbeheer ook dit jaar samen met WIJ straatacties georganiseerd waarbij bewoners grofvuil konden afvoeren. Op woensdag 29 december 2021 heeft de politie met behulp van een helikopter plekken in kaart gebracht waarvan het vermoeden bestond dat (hout)afval gebruikt zou worden om een vreugdevuur te stoken. Stadsbeheer heeft het afval geruimd. De opbrengst was lager dan in voorgaande jaren.

PGA en maatregelen in wijken

Dit jaar hebben we, in samenwerking met de ketenpartners, meer aandacht besteed aan de Persoonsgerichte Aanpak (PGA), met de nadruk op wijken Paddepoel (Voermanstraat en omgeving) en Hoogkerk. In Hoogkerk hebben gemeentecamera's het gewenste effect gehad op de (on)rust in het centrum van het dorp. Verder is op donderdag 30 december 2021 door snel ingrijpen van de politie een brand bij de Anne Frankschool (Hoogkerk) voorkomen en zijn drie personen aangehouden.

In Paddepoel-Zuid (omgeving Voermanstraat) was het in de weken voor de jaarwisseling onrustig. Er werd vaak zwaar vuurwerk afgestoken en brandjes gesticht. De politie heeft een aantal woningen doorzocht en illegaal vuurwerk in beslag genomen. In de week voor de jaarwisseling is één persoon aangehouden die een voorname rol speelde in de onrust in de Voermanstraat. In de weken voor de jaarwisseling is er dagelijks overleg geweest tussen de gemeente, de politie en de WIJ om de situatie en omgeving te monitoren en op te treden. Uiteindelijk heeft de politie vlak voor de jaarwisseling op basis van de informatie die voor handen was besloten om op een aantal strategische plekken in de wijk cameratoezicht toe te passen, vanuit het perspectief van openbare orde en veiligheid. Hierdoor hadden de diensten de wijk goed in beeld en kon er tijdens de jaarwisseling goed en snel gestuurd worden op incidenten in de wijk, met name in de ondersteuning van de hulpdiensten. We onderzoeken het komende jaar of gemeentelijke camera's (art. 151c Gw) moeten worden geplaatst als sluitstuk van andere (preventieve) middelen. Richting de aankomende jaarwisseling wordt de PGA eerder en integraal opgestart. Hiervoor wordt extra capaciteit ingezet.

Voorlichting Halt

Halt heeft in totaal 73¹ voorlichtingen “overlast tijdens de jaarwisseling” gegeven, waarin onder andere het nieuwe vuurwerkverbod toegelicht werd. Alle scholen konden zich inschrijven op de voorlichting, zowel in risicowijken als in reguliere wijken. Alle scholen in Groningen hebben zich kunnen opgeven voor de overlast rondom de jaarwisseling. Wij hebben gemerkt dat jongeren veel vragen stelden over het afschieten van carbid. Na 2 jaar vuurwerkverbod wordt carbid steeds interessanter voor jongeren. Voor komend jaar is afgesproken om in de voorlichting op scholen (in de aanloop naar oud en nieuw) over de gevaren van vuurwerk ook voorlichting over carbid te geven.

¹ Er stonden 98 voorlichtingen gepland, 25 voorlichtingen werden wegens de lockdown op het laatste moment geannuleerd.

Verloop van de jaarwisseling

De dagen voorafgaand aan - alsmede de jaarwisseling zelf - zijn vanuit het perspectief van de openbare orde rustig verlopen. Grote incidenten zijn in de hele gemeente uitgebleven. Ondanks het landelijk vuurwerkverbod is er rond en na 00:00 uur veel vuurwerk afgestoken in de gemeente. Na middernacht nam dit snel af. De intensieve inzet van de politie, maar ook de inzet van onze Boa's en de opbouwwerkers van WIJ in de wijken, hebben een essentiële rol gespeeld in het rustige verloop van de jaarwisseling. In het centrum van de stad was het betrekkelijk rustig, al kwamen op diverse plaatsen groepen mensen samen. Dit beeld deed zich ook voor in andere grote binnensteden. Ons beeld is dat onze inwoners gehoor hebben gegeven aan de oproep om Oud en Nieuw in beperkte kring thuis te vieren.

Brand en schade

In tegenstelling tot vorig jaar zagen we in het tweede Coronajaar een toename van het aantal vuren, ook in omvang. Er zijn rond middernacht vuren gemaakt met 'verborgen voorraad'. Ook in buurten met relatief veel studenten werden vuren gemaakt en heerste vooral een gezellige sfeer. Ook voor Corona was er sprake van deze vuren. We zullen hier in de toekomst ter voorbereiding op de jaarwisseling meer aandacht aan besteden.

De totale schade aan gemeentelijke eigendommen bedraagt €59.000,-.² De jaarwisseling brengt een forse inzet van diverse onderdelen van de gemeente en hulpverleningsdiensten met zich mee. De kosten voor de gemeentelijke inzet rond de jaarwisseling zijn voor dit specifieke project niet apart geadmistreerd. Voor het project Oud en Nieuw is een budget beschikbaar van € 110.000,-. Dit budget wordt besteed aan de organisatie van activiteiten voor (jeugdige) bewoners om overlast te voorkomen, een subsidie aan Halt en communicatiemiddelen.

Gemeentelijke schade van de afgelopen jaren tijdens de jaarwisseling:

2002 - 2003	€ 46.456,-	2012 - 2013	€ 24.110,-
2003 - 2004	€ 44.483,-	2013 - 2014	€ 31.813,-
2004 - 2005	€ 61.128,-	2014 - 2015	€ 19.660,-
2005 - 2006	€ 63.226,-	2015 - 2016	€ 30.963,-
2006 - 2007	€ 135.315,-	2016 - 2017	€ 19.665,-
2007 - 2008	€ 111.286,-	2017 - 2018	€ 16.781,-
2008 - 2009	€ 65.216,-	2018 - 2019	€ 23.006,-
2009 - 2010	€ 24.357,-	2019 - 2020	€ 104.065,-
2010 - 2011	€ 29.072,-	2020 - 2021	€ 22.312,-
2011 - 2012	€ 21.610,-	2021 - 2022	€ 59.681,-

Verhalen van schade

De gemeente kan de schade verhalen op de daders indien de schade te herleiden is tot de veroorzaker op grond van een heterdaad en/of aanhouding. Indien dit het geval is, beoordeelt de rechter het verzoek tot schadevergoeding. Is er sprake van recht op schadevergoeding, dan legt de rechter vaak ook een schadevergoedingsmaatregel op. Dat betekent dat de dader naast eventuele straf verplicht wordt tot het betalen van het bedrag dat de rechter als schadevergoeding heeft vastgesteld. Het Centraal Justitieel Incassobureau is belast met het innen van dat bedrag waarbij de gemeente zich als benadeelde kan voegen in het strafdossier. In de voorbereiding op de jaarwisseling is

² De omvang van de schade dit jaar wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door vernielingen aan de rotonde aan de Meerpaal in de wijk Lewenberg (€13.000,-), een kunstwerk in Ten Boer (€5.000,-) en vernielingen aan afvalbakken (€10.000,-) met name veroorzaakt door zwaar illegaal vuurwerk.

Volgvel 3

deze mogelijkheid vast onderdeel geworden in de Oud en Nieuw overleggen met de politie. In de gemeente Groningen is van een dergelijke heterdaad of aanhouding met betrekking tot vandalisme geen sprake geweest tijdens de afgelopen jaarwisseling.

Multi Surveillance Teams (MST)

Ook dit jaar zijn er tijdens de jaarwisseling weer twee MST's ingezet in de vorm van rondrijdende auto's met brandweer en politie. Het MST reageert op meldingen over vuren op straat en schouwt ter plaatse de vuurbult en de gevaarstelling. Indien hier direct tegen opgetreden dient te worden komt 'het treintje' in actie waarbij de politie zorgt voor een veilige werkomgeving, de brandweer het vuur blust en Stadsbeheer de restanten opruimt. Tijdens de jaarwisseling zijn er in totaal 86 meldingen binnengekomen bij het coördinatieteam van de MST's.

Politie

De politie heeft tijdens de jaarwisseling geen Oud en Nieuw gerelateerde aanhoudingen verricht en ook geen geweld tegen hulpverleners geregistreerd. De politie benadrukt dat de inzet van en samenwerking tussen de operationele diensten heeft bijgedragen aan de goed verlopen jaarwisseling, ook waar het gaat om het optreden tegen geweld tegen hulpverleners. Van het laatste is gelukkig in zeer beperkte mate sprake geweest in de gemeente.

Totaal aantal incidenten en aanhoudingen

Aantal	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Incidenten	157	131	112	153	158
Aanhoudingen	6	5	3	3	5

WIJ

De medewerkers van WIJ hebben dit jaar - meer dan in andere jaren - intensief ingezet op het vroegtijdig ophalen en delen van signalen vanuit de verschillende buurten. Er is breed ingezet op alle buurten en niet enkel op plekken met een hoger risico. De lijntjes met het MST, buurtagenten, Boa's, brandweer en andere diensten van de gemeente Groningen zijn kort gehouden. Oudejaarsdag verliep rustig en er was geen sprake van zorgelijke signalen. De aanwezigheid van bekende WIJ collega's en buurtagenten werd door bewoners als een toegevoegde waarde gezien. Deze werkwijze nemen we mee naar volgende jaren.

Ziekenhuisopnames

Het was druk in het Martiniziekenhuis tijdens de jaarwisseling, ondanks het vuurwerkverbod. Er zijn op oudejaarsdag en -nacht 37 slachtoffers met brandwonden geholpen vanuit het Brandwondencentrum. Dat is ongeveer gelijk aan voorgaande jaren. Op de Spoedeisende Hulp zijn 108 patiënten gezien, dat is meer dan in de voorgaande jaren. Door het personeel van de Spoedeisende Hulp zijn geen slachtoffers met vuurwerk-letsel gezien. Deze zijn behandeld in de eerste lijn, door bijvoorbeeld de huisarts of zijn direct doorgestuurd naar het Brandwondencentrum. In het UMCG zijn tijdens de jaarwisseling minder vuurwerksslachtoffers behandeld dan in voorgaande jaren, namelijk 3.

Een toekomstbestendige jaarwisseling

Momenteel bereiden wij een meerjarenplan voor een toekomstbestendige jaarwisseling voor dat we, zoals eerder aangekondigd, in het voorjaar met u willen bespreken. We

Volgvel 4

werken toe naar een vuurwerkverbod, bij voorkeur door afspraken op landelijk niveau. Het toenemende gebruik van zwaar illegaal vuurwerk (cobra's en shelters) speelt een prominente rol in deze discussie. We gaan op zoek naar een invulling met veel ruimte voor wat wel mag, we willen voorkomen dat het alleen gaat over wat *niet* mag. Het meerjarenbeleid waarin we deze plannen beschrijven ontwikkelen we in samenspraak met een groot aantal belanghebbenden uit onze gemeente. We onderzoeken het draagvlak voor een totaal of gedeeltelijk vuurwerkverbod en kijken tegelijkertijd naar initiatieven die kunnen bijdragen aan een veilige en feestelijke jaarwisseling. Die initiatieven kunnen door groepen inwoners of professionele eventorganisatoren worden aangedragen. Een centrale lichtshow (naar voorbeeld van Eurosonic Noorderslag) is een concreet voorbeeld dat we verder onderzoeken.

We nemen uw signaal mee om belang te hechten aan ruimte voor lokale initiatieven tijdens de jaarwisseling. We willen een mix van centrale en lokale initiatieven ondersteunen. De bovenstaande evaluatie biedt hiervoor de nodige aanknopingspunten in combinatie met ervaringen uit andere gemeenten. Zo zijn er gemeentes die kleinschalige vreugdevuren hebben gefaciliteerd (o.a. in de gemeente Pekela door het beschikbaar stellen van vuurtonnen).

De jaarwisseling is rustig verlopen dankzij de inzet van- en samenwerking met onze partners en onze inwoners die gehoor hebben gegeven aan de oproep Oud en Nieuw thuis te vieren. Een goede voorbereiding blijkt wederom het halve werk. Samen blijven we werken aan een veilige, toekomstbestendige en gezellige jaarwisseling in onze gemeente.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.